

Bryssel den 18 juni 2024
(OR. en)

11347/24

COH 41
SOC 488

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	18 juni 2024
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	10655/24
Ärende:	Meddelande om den nionde sammanhållningsrapporten – Rådets slutsatser (18 juni 2024)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om meddelandet om den nionde sammanhållningsrapporten, som godkändes av rådet (allmänna frågor/sammanhållning) vid dess 4034:e möte den 18 juni 2024.

Rådets slutsatser om meddelandet om den nionde sammanhållningsrapporten**EUROPEISKA UNIONENS RÅD**

1. VÄLKOMNAR den nionde sammanhållningsrapporten som en värdefull inventering av sammanhållningspolitikens roll som en ekonomisk stabilisator som bidrar till uppåtgående konvergens och europeisk integration, särskilt under de 30 åren med den europeiska inre marknaden och 20 år efter utvidgningen 2004, och rapportens analys av sammanhållningspolitikens bidrag till den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen i Europeiska unionen, på grundval av de mest aktuella uppgifter som finns tillgängliga,
2. KONSTATERAR att rapporten kommer vid en strategisk tidpunkt och bidrar till diskussionen om hur utformningen och genomförandet av sammanhållningspolitiken skulle kunna stärkas och förbättras ytterligare,
3. PÅMINNER OM att sammanhållningspolitiken är EU:s viktigaste instrument för långsiktiga och regionala investeringar och en drivkraft för strukturomvandling, vilket möjliggör utveckling och användning av skräddarsydda lösningar på den nivå som ligger närmast medborgarna och företagen,
4. UNDERSTRYKER att sammanhållningspolitiken är en central del av det europeiska projektet som bidrar till att minska skillnaderna mellan de olika regionerna när det gäller utveckling och hantera deras utmaningar, med det allmänna målet att främja en harmonisk utveckling i hela unionen,

Sammanhållningspolitiken ger resultat ...

5. NOTERAR slutsatserna i den nionde sammanhållningsrapporten om nedanstående långsiktiga trender som observerats under de senaste årtiondena, då många delar av EU, tack vare det sammanhållningspolitiska stödet, har märkt av en anmärkningsvärd uppåtgående ekonomisk och social konvergens

- sammanhållningspolitiken stärker den inre marknaden och skapar lika villkor, och har spelat en viktig roll för nya medlemsstaters integration på den inre marknaden, vilket innebär att alla regioner kan dra nytta av den,
- den genomsnittliga BNP per capita har ökat avsevärt i de medlemsstater som anslöt sig till EU 2004 och därefter, tack vare en produktivitetsökning i mindre utvecklade regioner,
- politiken spelar en viktig roll när det gäller att stödja offentliga investeringar och stimulera privata investeringar och skapar mervärde och arbetstillfällen, vilket bidrar till EU:s konkurrenskraft och produktivitetstillväxt,
- konnektiviteten har ökat, innovationen och entreprenörskapet har förbättrats och humankapitalet har stärkts genom en allmän höjning av utbildningsnivån och en kraftig ökning av vuxnas deltagande i utbildning,
- genom aktivt stöd från sammanhållningspolitiken har skillnaderna i sysselsättning och fattigdom mellan regionerna minskat, sysselsättningsindikatorerna och de sociala indikatorerna har överlag förbättrats och arbetslöshetssiffrorna har konvergerat,
- sammanhållningspolitiken har också bidragit till förbättrad administrativ kapacitet och god styrning i medlemsstaterna genom stöd till ett brett spektrum av befogenheter och administrativ effektivitet,
- tack vare en snabb mobilisering av dess resurser har sammanhållningspolitiken spelat en viktig roll för att motverka de asymmetriskt fördelade effekterna av den senaste tidens kriser och banat väg för en stabil och snabb återhämtning, särskilt i utsatta regioner,

... men strukturella och framväxande utmaningar riskerar att öka skillnaderna

6. PÅMINNER OM de nuvarande och framväxande utmaningarna, bland annat den gröna och den digitala omställningen, klimatförändringarna och deras negativa konsekvenser, migration, ökad global konkurrens och behovet av att EU har konkurrenskraft, konnektivitet och strategiskt oberoende samtidigt som en öppen ekonomi bevaras, samt den geopolitiska instabiliteten vid EU:s yttre gränser, med särskild uppmärksamhet på de medlemsstater och regioner som påverkas mest av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, framför allt de regioner som gränsar till Ryssland och Belarus och de som gränsar till Ukraina,
7. ÄR BEKYMRAT över demografiska utmaningar som ytterligare ökar trycket på de offentliga budgetarna och förvärrar kompetens- och arbetskraftbristen samt arbetsmarknadsutmaningar, såsom ungdomsarbetslöshet, och risken för en kompetensutvecklingsfälla; ÄR MEDVETET OM att dessa utmaningar i högre grad påverkar landsbygdsområden, avlägsna områden och regioner som är utsatta för allvarliga och permanenta naturbetingade nackdelar och som drabbas av avfolkning och kompetensflykt, och stadsregioner på grund av koncentrationen av verksamhet och befolkning i stora stadsområden; FRAMHÅLLER i detta sammanhang även vikten av en polycentrisk utvecklingsmodell som bygger på kopplingar mellan stad och landsbygd,
8. NOTERAR att det fortfarande finns stora socioekonomiska skillnader och att strukturella och framväxande utmaningar påverkar eller riskerar att påverka allt fler regioner och ÄR BEKYMRAT ÖVER att konvergensen har varit ojämn runtom i EU, särskilt inom medlemsstaterna och regionerna, och att strukturella utmaningar tillsammans med de asymmetriska effekterna av ekonomiska chocker, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och kriser i många regioner leder till en gradvis divergens, ekonomisk stagnation, tillbakagång, utvecklingsfällor eller risk för fattigdom och social utestängning för deras medborgare,
9. NOTERAR också att eventuella framtida utvidgningar också kommer att få konsekvenser för sammanhållningspolitiken,
10. BETONAR att dessa utmaningar och problem måste hanteras på ett inkluderande och rättvist sätt, så att ingen lämnas utanför; DELAR kommissionens slutsats att om strukturella och framväxande utmaningar inte uppmärksammas kan det öka de ekonomiska, sociala och territoriella skillnaderna,

Sammanhållningspolitiken som en politik under utveckling och som drar lärdom av sina egna erfarenheter och erfarenheter av andra instrument

11. UPPMANAR kommissionen att överväga lämpliga sätt för sammanhållningspolitiken efter 2027 att tillhandahålla skräddarsytt stöd till regionerna så att de framgångsrikt kan hantera dessa utmaningar, med särskilt fokus på de gröna, digitala, industriella och demografiska utmaningarna och de olika nivåerna av socioekonomisk utveckling och med beaktande av erfarenheterna från den nuvarande perioden,
12. UNDERSTRYKER att sammanhållningspolitiken är ett av de viktigaste verktygen för att främja utveckling i alla europeiska regioner, särskilt i regioner som står inför utdragna strukturella utmaningar, inbegripet mindre utvecklade regioner, och en viktig EU-investeringspolitik som bör fortsätta att stödja investeringar som är nödvändiga för konvergens och för att ta itu med utvecklingsfällor och skapa tillväxtmöjligheter för regionerna och deras medborgare,
13. BEKRÄFTAR att sammanhållningspolitiken, med sin lokalt förankrade strategi som bygger på delad förvaltning, måste anpassas till regionernas behov, särskilda utmaningar och sårbarheter, samtidigt som man stärker deltagandet och de territoriella instrumenten och gör det möjligt för regionerna att genomföra de mest relevanta investeringarna och reformerna på den lämpligaste nivån; ERKÄNNER sammanhållningspolitikens ökade roll när det gäller att bidra till den europeiska planeringsterminen,
14. PÅMINNER OM de grundläggande principerna i artikel 174 i EUF-fördraget, som främjar en harmonisk utveckling av EU:s regioner och tar särskild hänsyn till specifika områden,
15. PÅMINNER OM den strukturella sociala och ekonomiska situationen i de yttersta randområdena, som erkänns i artikel 349 i EUF-fördraget, och det faktum att sammanhållningspolitiken måste hantera deras utvecklingsutmaningar och stödja deras regionala integration,
16. PÅMINNER OM behovet av att bättre integrera en territoriell dimension i EU:s politik för att stärka samstämmigheten i EU:s åtgärder; EFTERLYSER en allmän medvetenhet om att stärka sammanhållningen i unionens politik och initiativ och BETONAR behovet av komplementaritet och synergieffekter mellan sammanhållningspolitiken och andra relevanta politikområden och initiativ, även på nationell och regional nivå, från utformningsfasen,

17. BETONAR vikten av att eftersträva en förenkling av sammanhållningspolitiken för bidragsmottagare och programmyndigheter (särskilt genom att bygga vidare på de befintliga förenklingsåtgärderna, inbegripet finansiering som inte är kopplad till kostnaderna och förenklade kostnadsalternativ) och göra det möjligt att beakta förhållandena i EU:s olika regioner och medlemsstater i utformnings- och genomförandestadierna när sådana förenklingsåtgärder identifieras, för att öka sammanhållningspolitikens effektivitet och riktade karaktär,
18. PÅMINNER OM behovet av harmonisering och proportionalitet i kontrollerna och granskningarna, samtidigt som höga standarder upprätthålls för förebyggande och bekämpning av bedrägerier och korruption på alla nivåer; PÅMINNER också OM behovet av att stärka tillämpningen av principen om samordnad granskning,
19. FRAMHÅLLER vikten av att skydda unionens ekonomiska intressen med beaktande av förordningen om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten,
20. ERKÄNNER vikten av god styrning och kapacitetsuppbyggnad för att bättre tillgodose de administrativa behoven på medlemsstatsnivå samt på regional och lokal nivå; BETONAR att god styrning, starka institutioner, respekt för rättsstatsprincipen och stark administrativ kapacitet är viktiga för att ändamålsenligt och effektivt kunna utforma och genomföra sammanhållningspolitiken,
21. FRAMHÅLLER sammanhållningspolitikens roll för att ytterligare stärka den inre marknaden genom att minska obalanserna mellan regionerna och främja tillväxt och innovation,
22. ERKÄNNER Interregs bidrag för att uppnå en mer balanserad territoriell utveckling genom bättre samarbete mellan regioner och behovet av ökat gränsöverskridande samarbete, särskilt längs interregionala värdekedjor och gränsöverskridande hållbar infrastruktur för att hantera omställningen,
23. UNDERSTRYKER möjligheten att reflektera över hur sammanhållningspolitiken kan göras mer resultatbaserad i syfte att öka effektiviteten genom att bygga vidare på dess egna erfarenheter och lärdomarna från andra EU-instrument; FRAMHÅLLER behovet av att fatta beslut på grundval av robusta politiska utvärderingar och med beaktande av deras operativa konsekvenser, särskilt för gransknings- och kontrollsystemen,

24. UPPMANAR kommissionen att utarbeta förslag som syftar till att anpassa sammanhållningspolitiken i linje med dess roll som den långsiktiga ramen för regional utveckling, som ligger till grund för EU:s tillväxtmodell, med utgångspunkt i dess särskilda styrkor – delad förvaltning, flernivåstyrning, lokalt förankrad strategi och partnerskapsprincipen – samtidigt som man beaktar att regionerna har olika utgångspunkter, behov och kapacitet och bör ta olika utvecklingsvägar för att hantera pågående och framtida omställningar; SER FRAM EMOT att motta förslagen till nästa lagstiftningspaket senast i juli 2025, efter förslaget till flerårig budgetram i linje med den tidsfrist som fastställs i förordningen om den fleråriga budgetramen.
-